

TANKER OG BETRAKTNINGER – FØR OG NÅ

Jeg er fostret opp i en familie som levde tett på naturen. Hele min fars familie var mennesker som fisket, jaktet og nøt å være i naturen. Min mors familie bestod at småbrukere og bønder. De brukte ikke naturen på lik linje som min fars side, men de reduserte heller ikke naturen ved å fjerne noe fra den. Jeg og min bror fikk med oss slakt hjemme, mat laget av egne dyr, bær plukket og fisk fisket på egen hånd.

Turer i fjellheimen og innover på krokskogen, en del av Nordmarka, dette var deler av min hverdag som barn. Jeg og venner lekte og i naturen, gikk egne turer og fisket selv, så fort vi fikk lov av foreldrene å dra ut på egenhånd. På det verste hadde jeg fem uker i telt sammenhengende en sommer. Da var fjordliv tingen, og det ble campet på øyer i fjorden. Egen båt hadde vi fra 12årsalderen.

Jeg har gått på mye av skogen beboere, elg, rådyr, rev, mink, røyskatt og gaupe bla. Alltid har jeg nytt synet av at dyrene har vist seg for meg. Men store rovdyr har det mangel på. De gangene jeg vandret i terreng der disse fantes, ga det turen en egen dimensjon, en egen piff i form av spenningen ved at de kunne dukke opp. Spenning er en faktor på tur. At noe uforutsett kan skje.

Natur er og blir en stor del av min identitet. Jeg har sett på meg og min familie som en ganske typisk norsk familie.

I det siste ti-året har dette synet endret seg. De fleste i mine store familie er folk for rovdyr. Men jeg skulle oppdage at dette ikke var gjengs blant befolkningen. Jeg husker vegårdsheulven, og åssen pappa raste fordi de skjød dette dyret. Jeg fikk forklart at ulv var ikke farlig, og slo meg elegant til ro med dette når pappa, som den gangen var en autoritet for meg, fortalte dette. Dette var 82- 83. Tipper jeg. Dagen jeg så i nyhetene at de jaget ulv fra helikopter og skjød de med hagle, da fattet jeg at folk i mitt lille land ikke er så naturmennesker. De tillot dette å skje uten å reise stemmen mot det. Åssen kan folk som ikke kan leve med noen rovdyr, kalle seg naturmennesker?

Hva fikk min far, som aldri så en ulv i sitt liv til å være å sikker i sin sak? I dag vet jeg svaret. Pappa var et ekte naturmenneske. Han hadde en forståelse for dyr. Man trenger ikke være forsker eller geni for å vite at ville dyr frykter mennesker. Det holder å være mye i skogen. Alle dyr rømmer for deg om du gir deg til kjenne. Kun noen få unge dumme individer kan finne på å komme nærmere. Pappa visste dette. Jeg har selv lært dette gjennom 42 år i marka. 40 av dem på egne ben.

Ulv og bjørn er bare dyr. De har respons på mennesker som alle andre dyr. Det er to grunner til at man ikke ser rovdyr i skogen. De er obs på deg før du er obs på dem, og ikke minst, det finnes nesten ikke noe av dem. Ennå skal det jaktes på dem. Vi gir de mindre plass, vi eter oss innover villmarka som en sverm gresshopper og konsumerer plassen. Dyr lukter oss over alt der vi bygger hyttene våre med store vinduer så vi kan se ut, spise 3 retters middag rett fra den elektriske komfyren, trygt bak 4 vegger midt i villmarka. Naboen i hytta ved siden av har det på samme vis. Hvilken storslagen naturopplevelse. Vi pakker med oss mobil og gps på halvtimesturen innover "villmarka"

Ei villmark mer og mer lignende en park, en tumleplass for folk med jaktradio og øremusling. En park der hvite brekende sau skal ha all forkjørsrett. For mann med hund, for rovdyr, for bilister når de havner i veien, for absolutt alle. Dette dyret er kronet og helliggjort som dyret som redder verden fra all sult. En "grønn" ressurs alle skal lovprise. Vi som liker å slite oss igjennom salviekratt og orekratt skal fint få komme i bakleksa for dette dyret som rydder vekk alt dette krattet som er i veien der ute. Som gjør fremkomst med atv'en vrient.

Men, for noen av oss er det dette krattet som utgjør deler av skogen, og rovdyr og ville dyr utgjør beboerne i dette vidunderlige miljøet. For noen av oss er dette magien med skogen, der vi liker å marsjere på gjengrodde stier.

Norge - kjempers fødeland, er ikke lengre dette. Vi er ikke kjemper lengre, vi er ikke naturfolk lengre. Den siste villmannen vil antagelig dø ut med de siste rovdyrene. Tilbake sitter en haug deigrævvede hyttebeboere med sau i blomsterbedene og ser etter vidtgående kveg (les, elg) de kan skyte på. Og skrike med full hals; norge er rovdyrfritt, fritt for villmark og uten kjemper.

Av Sven T. Røine.